

**Schola
WĘGAJTY**

zespół działający w ramach Stowarzyszenia „Węgaity” niedaleko Olsztyna, powstała w styczniu 1994 roku. Tworzą ją śpiewacy, aktorzy, muzycy, plastycy, teatrologi i muzykolodzy pochodzący z 6 krajów europejskich. Schola zajmuje się rekonstrukcją średniowiecznych dramatów liturgicznych, prezentacjami muzyczno-teatralnymi, badaniami nad tradycjami śpiewu liturgicznego i sakralnego, antropologią kultury oraz edukacją i animacją teatralną, muzyczną i plastyczną.

Od 19 lat opracowuje i wykonuje najstarsze europejskie zabytki literacko-muzyczno-dramatyczne (rękopisy polskie, francuskie, włoskie, niemieckie). Ma w swoim dorobku i repertuarze 7 łacińskich średniowiecznych dramatów liturgicznych stanowiących kanon tego gatunku, które były prezentowane w wielu krajach Europy oraz głównych ośrodkach kraju. Poprzez połączenie twórczych sił i doświadczeń aktorów, śpiewaków, instrumentalistów, teatrologów, antropologów, plastyków, językoznawców, liturgistów i przedstawicieli innych komplementarnych dziedzin, zespół wypracował unikalny i rozpoznawalny idiom wykonawczy i stylistyczny, oparty na archaicznych i tradycyjnych technikach warsztatu muzyczno-teatralnego.

Wykonywane przez Scholę dramaty liturgiczne można zgrupować w kręgi tematyczne: bożonarodzeniowy – *Ordo Stellae*, wielkopostny – *Planctus Mariae* i *Ludus Passionis*, wielkanocny – *Ludus Paschalis*, starotestamentowy – *Ludus Danielis*, maryjny – *Ordo Annuntiatione* oraz Cuda św. Mikołaja – *Miracula Sancti Nicolai*.

Od szeregu lat Schola prowadzi badania terenowe nad tradycją pieśni i obrzędów w formie wypraw i rekonesansów niemal w całej Europie. Programy koncertowe odwołujące się do tych tradycji to: *Joculatores Dei*, *Kanty i psalmy*, *Okcydent – orient* oraz *Zamek Warmia*. *Dom Tańca* to program tańców instrumentalnych, cykl warsztatów i biesiad tanecznych wprowadzający świeckie aspekty archaicznych kultur, dopełniając i równoważąc wątki sakralne. W 2010 roku na zamku w Olsztynie miała miejsce premiera najnowszego spektaklu muzycznego *Gra o Świętym Franciszku*.

MARCIN ABIJSKI jest śpiewakiem i muzykologiem, absolwentem Ateńskiego Konserwatorium Narodowego na wydziale Muzyki Bizantyjskiej oraz Uniwersytetu Ateńskiego na wydziale Teologii Społecznej. Muzykę bizantyjską studiował pod okiem Georgiosa Chatzichronoglou – Archonta Melodosa Wielkiego Kościoła (Patriarchatu Konstantynopola). Od paru lat zajmuje się badaniami nad związkami melodii pochodzących z Irmologionu Supraskiego z ich bizantyjskimi odpowiednikami. Jest założycielem i dyrygentem Męskiego Chóru Kameralnego im. Bogdana Onisimowicza.

Wydarzenie jest organizowane w ramach projektu Scholi Węgaity „Quem queritis 2014-2016” i Europejskich Dni Dziedzictwa na Warmii i Mazurach.

ORGANIZATORZY:

Stowarzyszenie Węgaity

11-042 Jonkowo,
Węgaity 18

Kontakt:

scholaw1@wp.pl
biuro@schola.wegajty.pl
www.wegajty.pl
tel. 89 5129471,
600005253, 600005251

Fundacja „Revita Warmia”

PARTNERZY:

Parafia p.w. św. Bartłomeja
w Jezioranach

Gmina Jeziorany

Dofinansowano ze środków

Ministra Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Samorządu
Województwa
Warmińsko-
Mazurskiego

Funduszu Aktywizacji
Twórczości Teatralnej
Teatru im. Stefana
Jaracza w Olsztynie

**Schola
WĘGAJTY**

AKATYST KU CZCI BOGARODZICY

oraz

ORDO ANNUNTIATIONE

„Gra o Zwiastowaniu” – dramat liturgiczny z XIV w.

w wigilię święta Narodzenia NMP
kościół św. Bartłomeja w Jezioranach
sobota, 6 września 2014, godz. 19.00

ZAPRASZAMY

O godz. 16.00 na spotkanie ze Scholą Węgajty:
wprowadzenie do wydarzenia

Akatyst i Ordo Annuntiatione

oraz otwarcie wystawy fotografii

Warmińskie Bizancjum,

Bartosza Bremera z Grupy Agathos

Galeria Revita Warmia w Jezioranach,

Plac Jedności Narodowej 14 (Rynek Staromiejski)

AKATYST KU CZCI BOGARODZICY

ORDO ANNUNTIATIONE

DRAMATIS PERSONAE – OSOBY DRAMATU:

<i>Angelus – Anioł</i>	Katarzyna Enemu
<i>Maria</i>	Monika Paśnik-Petrychenko
<i>Elizabeth – Elżbieta</i>	Swietlana Butskaya
<i>Diakonus – Diakon</i>	J. Wolfgang Niklaus
<i>Chorus – Chór</i>	Swietlana Butskaya, Małgorzata Dzygadło-Niklaus, Katarzyna Enemu, Monika Paśnik- Petrychenko, Marcin Abijski, Adam Cudak, Maciej Góra, Johann Wolfgang Niklaus, Serhii Petrychenko, Robert Pożarski, oraz uczestnicy warsztatów śpiewu liturgicznego „Laboratorium Tradycji 2014”

Słowa Akatystu napisał: Ks. Józef Roman Maj

Kierownictwo muzyczne i melodię bizantyjską

Akatystu dobrał: Marcin Abijski

Kierownictwo muzyczne dramatu: Robert Pożarski

Aranżacja scenograficzna

i kostiumy: Małgorzata Dzygadło-Niklaus

Reżyseria dramatu i kierownictwo artystyczne: Johann

Wolfgang Niklaus

Ordo Annuntiatione – dramat liturgiczny „Gra o Zwiastowaniu” zachował się w kilku rękopisach średniowiecznych. Dramat opracowany przez Scholę Węgajty pochodzi z dwóch czternastowiecznych włoskich rękopisów: z Cividale i Padwy. Rękopis z Cividale zawiera zapis nutowy wraz z podziałem na role: Marii, Archanioła Gabriela, Elżbiety i diakona – narratora, ewangelisty. Natomiast didaskalia, w księgach liturgicznych nazywanych rubryki od czerwonego atramentu, zachowały się w rękopisie padewskim, bardzo obszerne i precyzyjne.

Tekst dramatu jest fragmentem Ewangelii według świętego Łukasza. Słowa i proroctwo Archanioła Gabriela, odpowiedź Marii, oraz pozdrowienie Elżbiety przeplecione są narracją ewangelisty. Część dramatyczną kończy kantyk „Wielbi dusza moja Pana”.

Ordo Annuntiatione było przedstawiane w różnych sytuacjach. W manuskryptach odnajdujemy je najczęściej jako część liturgii – niesporów (po dramacie następuje Magnificat) bądź matutinum (zakończone Te Deum), bywało też jednak częścią uroczystej Mszy Maryjnej, wtedy nazwanej „Missa Aurea” lub, jak w wypadku rękopisu z Padwy, oddzielnym obrzędem, rozbudowaną Ewangelią, śpiewaną poza kanoniczną liturgią.

Akatyst ku czci Bogarodzicy – w interpretacji Scholi Węgajty dramat zostanie poprzedzony tego wieczoru uroczystym hymnem. Ksiądz Prałat Józef Roman Maj, proboszcz kościoła św. Katarzyny na Służewie w Warszawie, napisał

z potrzeby serca nowy, ale według antycznych reguł ułożony, Akatyst maryjny. Poszukując do niego najstosowniejszej muzyki, skierował się do Supraśla, do pierwszego w Polsce wykształconego w tym kierunku w Grecji, kantora bizantyjskiego Marcina Abijskiego. Ten opatrzył polski tekst Akatystu pasującą do niego tradycyjną muzyką bizantyjską.

„Muzyka liturgiczna nie jest sztuką samą w sobie, sztuką dla sztuki. Ma ona do spełnienia bardzo ważne zadanie. Pomaga modłącemu się wnikać możliwie głęboko w sens słów, względem których pełni ona rolę podrzędną. To słowa są nośnikiem konkretnych treści, którym odpowiednia oprawa muzyczna pozwala zacząć przeobrażać wnętrze modlącego się.

Muzyka bizantyjska, będąc od początku kontynuacją sztuki muzycznej pierwszych chrześcijan, wierna była tej koncepcji. Bizantyjscy „melodosi” pierwszego chrześcijańskiego tysiąclecia tworzyli muzykę do pisanych przez siebie hymnów, powodując, że stawała się ona nieodłączną ich częścią. Kolejne pokolenia hymnografów starały się tworzyć hymny równe rytmicznie pierwowzorom, dzięki czemu dawne melodie były wciąż żywe i dotrwały do naszych czasów. Wielowiekowa tradycja i uduchowienie owych melodii podczas tysięcy całonocnych czuwań, podczas których rozbrzmiewały, spowodowały, że wywierają one na współczesnym słuchaczu ogromne wrażenie nawet wtedy, kiedy nie rozumie on słów hymnów. Owe melodie, do dziś stanowiące oprawę muzyczną liturgii bizantyjskiej, stały się bardzo uniwersalne, idealnie oddając głębie modlitewnych treści we wszystkich ich przejawach: błagalnym, dziękczynnym, doksologicznym czy też dydaktycznym.

Latem roku 2009, dzięki Marcinowi Szczycińskiemu, dane mi było zapoznać się z księdzem prałatem Józefem Majem, autorem słów „Akatystu do Przenajświętszej Bogarodzicy”. Jego wielka wiara we wstawiennictwo Matki Bożej oraz miłość i zaangażowanie, z jakim pisał ów hymn, wywarły na mnie ogromne wrażenie. W rezultacie przyszło mi stanąć przed niełatwym zadaniem opracowania w muzykę owej wzruszającej i wzniosłej modlitwy. Po raz pierwszy język polski zetknął się z muzycznym światem Bizancjum...”

Marcin Abijski